

зусиль, спрямованих на подолання всього, що заважає поступу вперед. Передусім необхідно відмовитись від кампанійщини у проведенні освітніх реформ і надмірного захоплення зарубіжним досвідом. Тут не обійтись без серйозної аналітичної роботи, глибоких знань з історії педагогіки та філософії освіти, серйозного врахування специфіки вітчизняних галузей господарства, національних традицій, подолання формалізму і непрофесіоналізму з боку тих, хто приймає відповідні управлінські рішення. На мою думку, варто повернутись до апробованої раніше і результативної системи управління освітою — функціонування двох міністерств: Міністерства освіти (поле його діяльності — вся довузівська підготовка) і Міністерства вищої освіти. При такому підході існує можливість предметно і професійно здійснювати ефективні зміни у двох тісно взаємопов'язаних, але водночас принципово різних сферах освітнього простору. Нинішній варіант управління такої можливості не дає. Час від часу має місце надмірне захоплення змінами або на рівні шкіл, або ж вузів. Щодо останніх, то там працює багато талановитих вчених і педагогів, які мають власні ідеї та пропозиції (в тому числі інноваційного характеру) по реформуванню вищої школи, піднесенню її на якісно новий рівень, але їх думки залишаються поза увагою міністерських чиновників. Радитись з професіоналами вони не хочуть. Тому приймають нерідко рішення, які позбавлені серйозного теоретичного підґрунтя і відірвані від практики.

Олег Пекар
(Тернопіль, Україна)

АКСІОЛОГІЯ ТЕХНОКРАТИЧНОГО СУСПІЛЬСТВА

Відправною точкою формування концепцій постіндустріального або інформаційного суспільства стали роботи Збігнева Бжежинського та Елвіна Тоффлера, які розкрили основні тенденції розвитку суспільства та особливості його сучасного стану. Вони дозволили включити до розгляду еволюції соціуму техніко-технологічний аспект.

Вклад у розвиток теорії інформаційного суспільства вніс Збігнев Бжежинський, який створив концепцію технотронного суспільства та представив її основні положення в праці «Світове панування чи глобальне лідерство». Основні його ідеї зводяться до того, що сучасне суспільство розвивається під інтенсивним впливом ролі комп'ютерів та інформаційної мережі. Технотронна революція супроводжується розпадом традиційних соціальних зв'язків в суспільстві. Руйнуються зв'язки між поколіннями у сім'ях. Втрачають актуальність релігійні ідеї та цінності, традиційні, національні та локальні особливості. Сучасне суспільство інтегрується у глобальні процеси, вирішальним чином під впливом технотронної революції. Вона дозволяє неймовірно швидко поширювати стереотипи мислення, норми поведінки, спосіб життя, експортуючи їх в різні куточки світу [1].

Наріжним каменем в розвитку теорії інформаційного суспільства стоїть хвильова концепція Елвіна Тоффлера. Основні положення якої викладені в праці «Третя хвиля», де автор запропонував унікальну схему феноменології історичного процесу. Методологія Тоффлера полягає у хвильовому фронтальному аналізі соціальних процесів, що передбачає можливість розгляду еволюції світу в глобально-синхронних фазах. Нове суспільство базується на відновлюваних джерелах енергії, нових методах виробництва, нуклеарній сім'ї. Ця нова цивілізація не обмежується бар'єрами стандартизації, централізації та синхронізації[3]. Автор приходить до висновку що в нових умовах буде знижуватись роль національних держав та буде спостерігатись ріст напівавтономних економік. Характерними рисами інформаційного суспільства буде трансформація звичного соціуму, нівелювання соціальних зв'язків на всіх рівнях від сім'ї до держави [2].

П.Друкер в праці «Постапокаліптичне суспільство» зробив припущення про майбутній розвиток капіталістичного суспільства, описуючи основні тенденції, які дозволяють подолати традиційний капіталізм. Основою переходу стає відмова від індустріального господарства, приватної власності, відмова на користь виробництва

інформації та знань, нової системи цінностей, глобального суспільства та економіки. Особлива роль в цьому процесі належить знанням, які стали основним ресурсом який привів до формування посткапіталістичного суспільства. Зміни докорінно змінюють структуру суспільства, створюючи нові рушійні сили, зачіпаючи соціальну, економічну та політичні сфери [4].

Виходячи з вище сказаного можна зробити висновок, що концепцію технократичного суспільства дослідники розглядають через призму технологій та інформаційних трансформацій, через підвищення ролі знання та інформації. В рамках цих концепцій доводиться ідея того, що в умовах цих трансформацій відбувається зміна поведінки людини, його ролі і мотивів у напрямку інформаційної відкритості всіх для всіх та зниження ролі малих соціальних груп як сім'я для людей.

Література:

1. Бжезинский З. Мировое господство, или глобальное лидерство. – М.: Международные отношения, 2004.
2. Тоффлер Э. Шок будущего. – М.: АСТ, 2008.
3. Тоффлер, Елвін Третя Хвиля / 3 англ. пер. А. Євса. — К.: Вид. дім «Всесвіт», 2000. — 480 с. — Бібліогр.: с. 432—453.
4. Друкер П. Посткапіталістическое общество // Новая постиндустриальная волна на Западе: Антология. – М.: Academia, 1990.

Галина Петришин
(Тернопіль, Україна)

ВІРТУАЛЬНИЙ ЕСКАПІЗМ ЯК СТРАТЕГІЯ САМОІДЕНТИФІКАЦІЇ

В умовах соціальної гетерогенності, розширення культурного простору свободи, становлення медіа культури, посилення тенденцій символічності та маргінальності у культурі сучасного суспільства порушилися механізми включення людини в соціум. Для певної категорії людей виходом з подібної ситуації є свідомо втеча від буття як прагнення віддалитися від його проблем. Видами утечі від реальності можуть бути: «утеча в тіло», «утеча в роботу», «утеча в контакти чи самотність», «утеча у фантазію» [1, с.178].

Втечу від проблем буття у сконструйований свідомістю індивіда світ ілюзій називають ескапізмом, а саму людину означають як Ното Fugiens. Ескапістська свідомість є логічним відображенням суперечливого «Я» у пошуках варіантів самого себе за межами реального на основі симулювання різних видів діяльності. Зростання ескапістських тенденцій у процесах ідентифікації особистості і обумовлює актуальність нашого дослідження.

Ескапізм виявляється у різних формах та видах: активний і пасивний, зовнішній і внутрішній, м'який і жорсткий, інструментальний і екзистенціальний та інші. Предметом нашого дослідження є віртуальний ескапізм - втеча у віртуальний світ. Його особливістю є здатність свідомості людини переміщуватися у просторово – часових вимірах іншої сконструйованої «реальності» з акцентуванням уваги на власних уявленнях та внутрішніх відчуттях.

Ескапізм явище не нове, проте саме сьогодні під впливом інформаційних та комунікативних технологій створено широкі можливості для втілення різних фантазій ескапізму у віртуальному комп'ютерно - медійному просторі. Засобами інтегрування у світ мрій і уяви слугують комп'ютерні ігри, Інтернет, відеофільми тощо. Особливою популярністю користується Інтернет – мережа, яка пропонує безліч способів утечі від повсякдення, симулює взаємодію «Я» та «Інші» за відсутності останніх у дійсності. Ескапістські тенденції у віртуальному просторі Інтернету проявляються, як у прагненні